

REGELS & RICHTLIJNEN (R&R)

zoals vastgesteld door de

examencommissies EWI

voor het studiejaar 2015-2016

Deze Regels & Richtlijnen gelden voor¹:

- BSc Business & Information Technology (BIT)
- BSc Creative Technology (CREA)
- BSc Electrical Engineering (EL)
- BSc Technische Informatica (TI)
- BSc Technische Wiskunde (TW)
- MSc Applied Mathematics (AM)
- MSc Business Information Technology (MBIT)
- MSc Computer Science (CSc)
- MSc Electrical Engineering (EE)
- MSc Human Media Interaction (HMI)
- MSc Telematics (TEL)

---

¹ De MSc opleidingen Embedded Systems (EMSYS) en Systems and Control (SC) die de faculteit aanbiedt, vallen onder een 3-TU examencommissie en kunnen een afwijkende R&R hebben.

Inhoud

Begripsbepalingen

Paragraaf 1: De examencommissie en haar taken en bevoegdheden

- Art. 1.1: De examencommissie
- Art. 1.2: Taken en bevoegdheden
- Art. 1.3: Gemandateerde taken en bevoegdheden
- Art. 1.4: Algemeen (subcommissies, vergaderingen en besluitvorming)

Paragraaf 2: Regels die de examencommissie hanteert t.a.v. de uitvoering van algemene taken en bevoegdheden

- Art. 2.1: Vaststellen of een student aan de eindkwalificaties voldoet
- Art. 2.2: Borging van kwaliteit van tentamens en examens
- Art. 2.3: Borging van kwaliteit van organisatie en procedures rond tentamens en examens
- Art. 2.4: Aanwijzen van examinatoren
- Art. 2.5: Maatregelen bij fraude
- Art. 2.6: Voorwaarden bij het vaststellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd zonder dat alle tentamens met goed gevolg zijn afgelegd
- Art. 2.7: Getuigschriften en registratie
- Art. 2.8: Uitingen van excellentie op het getuigschrift
- Art. 2.9: Jaarverslag

Paragraaf 3: Regels t.a.v. taken waarvoor studenten verzoeken moeten indienen

- Art. 3.1: Algemene regels ten aanzien van verzoeken
- Art. 3.2: Goedkeuring vrij programma
- Art. 3.3: Verlenen van vrijstellingen
- Art. 3.4: Verlenging geldigheidsduur van tentamens
- Art. 3.5: Afwijken van de wijze van afleggen van tentamens
- Art. 3.6: Afwijken van openbaarheid van mondelinge tentamens
- Art. 3.7: Niet overgaan tot uitreiking getuigschrift
- Art. 3.8: Afgeven van schriftelijke verklaring
- Art. 3.9: Afwijken van bepaalde in OER op grond van onbillijkheid

Paragraaf 4: Richtlijnen en aanwijzingen om tentamens en examens te beoordelen en de uitslag vast te stellen

- Art. 4.1: Richtlijnen en aanwijzingen algemeen
- Art. 4.2: Beoordeling van tentamens en toetsen
- Art. 4.3: vaststellen van de uitslag van een toets of tentamen
- Art. 4.4: Beoordeling van eindopdrachten
- Art. 4.5: voorkomen en melden van fraude
- Art. 4.6: Overige richtlijnen en aanwijzingen

Paragraaf 5: Wijzigingen, afwijkingen, beroep & bezwaar

- Art. 5.1: Strijdigheid met de Regels en Richtlijnen
- Art. 5.2: Hardheidsclausule
- Art. 5.3: Beroep en bezwaar
- Art. 5.4: Bekendmaking en wijzigingen Regels en Richtlijnen
- Art. 5.5: Inwerkingtreding

Bijlagen:

De bijgevoegde bijlagen (pag. 16 e.v.) zijn niet numeriek geordend, maar verwijzen naar artikel nummers.

Begripsbepalingen:

Voor de definities van de in deze R&R gebruikte begrippen wordt verwezen naar de Onderwijs- en examenregeling (OER)². In aanvulling daarop worden in deze Regels en Richtlijnen de volgend begrippen gehanteerd:

praktische oefening:	Noodzakelijk geachte onderwijsleeractiviteit gericht op het bereiken van geoogde vaardigheden
eindkwalificaties:	(ook wel eindtermen genoemd) De kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden, zoals beschreven in de OER van een opleiding, die een student zich bij beëindiging van de opleiding moet hebben verworven.
leerdoelen:	Kennis, inzicht en vaardigheden, zoals beschreven de OSIRIS beschrijving van de betreffende onderwijseenheid, die nodig zijn voor het afronden van een onderwijseenheid.
toetsplan:	Document dat aangeeft op welke wijze een opleiding er voor zorg draagt dat studenten kunnen voldoen aan de in de OER beschreven eindkwalificaties en beoogd eindniveau. O.a. door aan te geven hoe de eindkwalificaties zijn geoperationaliseerd naar leerdoelen van onderwijseenheden en op welke wijze (wat, hoe en wanneer) deze worden getoetst.

Paragraaf 1: De examencommissie en haar taken en bevoegdheden

Artikel 1.1: De examencommissie (WHW 7.12)

1. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
2. De decaan stelt per opleiding of groep van opleidingen een examencommissie in en benoemt de leden op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding of groep van opleidingen (WHW art. 7.12, 7.12a, 9.15 lid 1e).
3. Een examencommissie heeft tenminste één lid dat als docent verbonden is aan de opleiding of aan een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort, én één lid dat afkomstig van buiten de groep van opleidingen. Leden van het instellingsbestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling worden niet benoemd. De leden van een commissie worden door de decaan gehoord voordat tot de benoeming van een nieuw lid wordt overgegaan.
4. De decaan draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de commissie voldoende wordt gewaarborgd.
5. De decaan van de faculteit EWI heeft conform WHW art. 9.14 ter nadere regeling van het bestuur en de inrichting van de faculteit een faculteitsreglement vastgesteld. In het faculteitsreglement is de instelling en samenstelling van de examencommissie en de benoeming van de leden geregeld (zie bijlage 1).
6. De door de decaan ingestelde examencommissie en de benoemde leden worden gepubliceerd op de website van de faculteit.

Artikel 1.2: Taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft de volgende wettelijke taken:
  - a. Vaststellen of een student voldoet aan de voorwaarden voor het verkrijgen van een graad, zoals die in de OER zijn gesteld ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden (WHW art. 7.12 lid 2).
  - b. Uitreiking van een getuigschrift ten bewijze dat een examen met goed gevolg is afgelegd (WHW art 7.11 lid 2).
  - c. Afgeven van een schriftelijke verklaring waarop de tentamens zijn vermeld, die met goed gevolg zijn afgelegd (WHW art. 7.11 lid 5).
  - d. Borgen van kwaliteit van tentamens en examens (WHW art. 7.12 b lid 1a).

² Voor alle bacheloropleidingen is de artikel nummering hetzelfde. Bij de verschillende masteropleidingen verschillen de artikel nummeringen.

- e. Borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rond tentamens en examens (WHW art. 7.12 b lid 1d)
  - f. Vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen (binnen het kader van de OER) om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen (WHW art 7.12 b lid 1b).
  - g. Verlenen van toestemming aan een student om een vrij onderwijsprogramma te volgen (WHW art. 7.12b lid 1c en art. 7.3d).
  - h. Verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van een of meer tentamens (WHW art. 7.12b lid 1d) conform OER (WHW 7.13 lid 2r).
  - i. Nemen van maatregelen bij fraude (WHW art. 7.12 b lid 2).
  - j. Vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden onder c, d, f, en g (WHW art. 7.12b lid 3) en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
  - k. Opstellen van jaarverslag ten behoeve van de decaan (WHW art. 7.12 b lid 5).
  - l. Aanwijzen van examinatoren voor afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan (WHW 7.12 c lid 1).
  - m. Op aanvraag van het instellingsbestuur in bijzondere gevallen advies geven over het al dan niet beëindiging van de inschrijving van een student die door gedragingen of uitingen blijkt heeft gegeven ongeschikt te zijn voor beroepen waartoe de opleiding opleidt (WHW art 7.42a)
2. De examencommissie heeft de volgende wettelijke bevoegdheden:
    - a. Bevoegdheid om conform door het instellingsbestuur vast te stellen regels te besluiten over een verzoek van een student om nog niet over te gaan tot uitreiking van een getuigschrift (WHW art. 7.11 lid 3).
    - b. Bevoegdheid om te bepalen, onder door de commissie vast te stellen voorwaarden, dat niet ieder tentamen met goed gevolg afgelegd hoeft te worden om het examen met goed gevolg af te leggen (WHW art. 7.12b lid 3).
    - c. Bevoegdheid tot verlenging van de geldigheidsduur van tentamens (WHW art. 7.13 lid 2k) en toetsen (BSc OER art 4.8 lid 2);
    - d. Bevoegdheid om in bijzondere gevallen te besluiten tot een afwijking van de wijze van afleggen van tentamens zoals die in de OER is vastgelegd (WHW art. 7.13 lid 2l).
    - e. Bevoegdheid om in bijzondere gevallen te besluiten tot afwijken van de openbaarheid van mondelinge tentamens (WHW art. 7.13 lid 2n).
    - f. Bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen, van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen met het oog op de toelating tot het afleggen van een tentamen (WHW 7.13 lid 2t).
  3. Het instellingsbestuur zal de examencommissie om advies vragen ingeval:
    - a. Het instellingsbestuur voornemens is de inschrijving van een student voor een opleiding te beëindigen dan wel te weigeren, als die student door zijn gedragingen of uitlatingen blijkt heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een beroep waartoe de gevolgde opleiding opleidt.(WHW art 7.42a).
  4. Na overleg zijn aan het bovenstaande (in de OER) door het instellingsbestuur of de decaan nog een aantal taken toegevoegd:
    - a. Waar nodig adviseren over het toetschema van een onderwijseenheid voor vaststelling door de decaan (BSc OER art. 4.4. lid 2a)
    - b. Adviseren over wijzigingen in toetschema gedurende een onderwijseenheid (BSc OER art 4.4 lid 5a)
    - c. Instemmen met overgangsregelingen (BSc OER art 8.4 lid 5)
    - d. Afwijkingen van de keuzemogelijkheden in de minorruimte van een BSc-opleiding toestaan (BSc OER art. 3.2a)
  5. In de OER (hardheidsclausule) is opgenomen dat de examencommissie de bevoegdheid heeft in bijzondere gevallen van aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard, af te wijken van de bepalingen in de OER. De afspraken die hierover met de decaan zijn gemaakt staan vermeld in bijlage 1.2. De examencommissie zal bij besluiten over afwijkingen, altijd nagaan of wordt voldaan aan de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER. Deze bevoegdheid betreft:
    - a. Individuele studenten vrijstelling verlenen voor onderdelen van onderwijseenheden (BSc OER art. 3.4); zie R&R 3.3.
    - b. Individuele studenten de gelegenheid geven om een toets op een andere wijze af te leggen dan is bepaald in het toetschema.
    - c. De geldigheidsduur van resultaten van toetsen verlengen (BSc OER art 4,7 lid 2).
    - d. Afwijken van de regeling toekenning cum laude; zie R&R art 3.9a

Artikel 1.3: Taakverdeling en gemandateerde taken en bevoegdheden

1. De examencommissie kan, voor zover de wet of deze regels en richtlijnen zich daar niet tegen verzetten, besluiten om bepaalde haar toekomstige bevoegdheden, eventueel voorzien van instructies, te mandateren.
2. De examencommissie heeft uit efficiëntie overwegingen een aantal taken gemandateerd naar subcommissies. Daarnaast zijn taken en bevoegdheden gemandateerd aan griffie en aan opleidingscoördinatoren (met instructie). Bijlage 1.3a geeft een overzicht van taakverdeling en gemandateerde taken.
3. De subcommissies voeren hun mandaat uit conform deze R&R. Instructies zoals bedoeld in lid 1 en 2 staan vermeld in bijlage 1.3b.
4. Besluiten genomen in het kader van gemandateerde taken worden getekend namens de examencommissie en vastgelegd in de besluitenlijst van de examencommissie.

Artikel 1.4: Algemeen (subcommissies, vergaderingen en besluitvorming)

1. De decaan wijst na overleg met de leden van de examencommissie een voorzitter voor de examencommissie aan en voorzitters voor de subcommissies.
2. De voorzitter van de examencommissie is tevens voorzitter van de algemene subcommissie. Van elke opleidingsgerelateerde subcommissies is in principe de voorzitters, of een ander lid, lid van de algemene subcommissie.
3. De examencommissie stelt, met inachtneming van het in de OER bepaalde, jaarlijks de data en tijdstippen vast waarop de examencommissie en de subcommissies bijeenkomen. Deze worden via de website van de examencommissie en de gebruikelijke kanalen bekend gemaakt. De vergaderingen van de examencommissie en de subcommissies zijn besloten.
4. Besluiten van de examencommissie of van een subcommissie kunnen, voor zover ze niet zijn gemandateerd, alleen genomen worden indien meer dan de helft van de leden van de examencommissie of subcommissie aanwezig is of schriftelijk een stem heeft uitgebracht.
5. De examencommissie en de subcommissies besluiten bij gewone meerderheid³ van stemmen. Indien de stemmen staken beslist de voorzitter. Besluiten worden vastgelegd in besluitenlijst van de examencommissie.
6. De examencommissie en de subcommissies kunnen zich laten adviseren door externe deskundigen of door bij de opleiding betrokken medewerkers zoals opleidingsdirecteur, opleidingscoördinator, studieadviseur. De genoemde adviseurs kunnen worden uitgenodigd voor de bijeenkomsten van de examencommissie of subcommissie.
7. De examencommissie en de subcommissies zullen met betrekking tot te nemen beslissingen die individuele studenten aangaan, advies vragen aan studieadviseurs of andere studiebegeleiders. Daarbij zal de over studenten gegeven informatie als vertrouwelijk worden beschouwd.
8. Ten behoeve van de voorbereiding op besluitvorming kan de examencommissie een ad hoc commissie instellen, die een advies uitbrengt aan de examencommissie.
9. Bij besluiten die in redelijkheid in het belang van een student vóór de eerstvolgende commissievergadering dienen te worden behandeld, besluit de voorzitter over een procedure om tot een besluit te komen.
10. Belanghebbenden worden van een besluit op de hoogte gesteld. Aan het bericht zal een beroepsclausule worden toegevoegd.
11. De examencommissie en de subcommissies worden ondersteund door een griffie. De griffie draagt zorg voor de, waar van toepassing volgens de richtlijnen van de instelling uitgevoerde, administratieve afhandeling van aanvragen en besluiten en voor de archivering daarvan.

---

³ Een 'gewone meerderheid' van stemmen is een meerderheid die is bereikt wanneer er in een stemprocedure meer voorstemmen zijn dan tegenstemmen. Bij een gewone meerderheid volstaat het dat er meer voor- dan tegenstemmen zijn en wordt geen rekening gehouden met blanco stemmen of met de afwezigen (als zij niet vooraf schriftelijk hebben gestemd).

Paragraaf 2: Regels ten aanzien van de uitvoering van algemene taken en bevoegdheden

Artikel 2.1: Vaststellen of een student aan eindkwalificaties voldoet (WHW art. 7.12 lid 2)

1. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
2. De examencommissie stelt indirect vast of elke individuele student aan de eindkwalificaties van de opleiding voldoet. Dit doet zij met behulp van het toetsplan dat elke opleiding conform het toetskader van de Universiteit Twente heeft. Op grond van het toetsplan wordt vastgesteld of de eindkwalificaties qua inhoud en niveau worden afgedekt door de leerdoelen van de verschillende onderwijseenheden en of deze leerdoelen adequaat worden getoetst.
3. De examencommissie bespreekt het toetsplan jaarlijks met het opleidingsbestuur voor aanvang van het academisch jaar⁴.
4. In geval van overgangsregelingen zal de examencommissie nagaan of met de tentamens in de overgangsregelingen het bereiken van de eindkwalificaties nog degelijk wordt getoetst (BSc OER art 8.4 lid 5).

Artikel 2.2: Borging van de kwaliteit van tentamens en examens (WHW art.7.12 b lid 1a)

1. Uitgangspunt is dat de opleidingen zorgen dragen voor de kwaliteit van de tentamens en examens en dat de examencommissie de kwaliteit borgt door erop toe te zien dat de opleiding deze taak naar behoren uitvoeren en het gewenste resultaat wordt bereikt.
2. De examencommissie borgt de kwaliteit van tentamens en examens door expliciet aandacht te besteden aan een aantal aspecten. Daarbij gaat het om:
  - toetsbekwaamheid van examinatoren,
  - de kwaliteit van toetsen,
  - samenhang toetsing binnen onderwijseenheden met bijdrage van leerdoelen aan eindkwalificaties (blijkend uit toetsschema),
  - kwaliteit beoordeling eindopdrachten,
  - kwaliteit van examen (bereiken van eindkwalificatie, blijkend uit toetsplan (ILO-structuur incl. toetsing)).
3. De examencommissie heeft afspraken gemaakt met de opleidingen over de manier waarop zij zorg dragen voor de kwaliteit van tentamens en examens, in het bijzonder wat betreft de aspecten zoals die in lid 2 van dit artikel worden onderscheiden. De gemaakte afspraken zijn opgenomen in bijlage 2.2.

Artikel 2.3: Borging van de kwaliteit van de organisatie en procedures rond tentamens en examens (WHW art. 7.12b lid 1e)

1. Het instellingsbestuur is verantwoordelijk voor de praktische organisatie van tentamens en examens (WHW art 7.10 lid 3).
2. De examencommissie borgt de kwaliteit de organisatie en de procedures rond tentamens en examens door erop toe te zien dat de organisatie en de procedures geen negatieve invloed hebben op de kwaliteit van de tentamens en examens.
3. De examencommissie heeft afspraken gemaakt de decaan over de wijze waarop zij de kwaliteit van de organisatie rond tentamens en examens borgt. De gemaakte afspraken zijn opgenomen in bijlage 2.3.

Artikel 2.4: Aanwijzen van examinatoren (WHW 7.12 c lid 1)

1. De examencommissie wijst voor het afnemen van de tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan voor iedere onderwijseenheid een of meer examinatoren aan.

---

⁴ Dit zal voor het eerst gebeuren voor het academisch jaar 2016-2017.

2. Ten behoeve van de kwaliteit van de tentamens en toetsen hanteert de examencommissie bij het aanwijzen van de examinatoren de volgende criteria:
  - a. Als examinator worden aangewezen leden van de vaste of tijdelijke wetenschappelijke staf van de UT of een andere onderzoekuniversiteit, die betrokken zijn bij de opleiding en die beschikken over voldoende onderwijskwalificaties m.n. op het gebied van toetsing⁵
  - b. Het opleidingsniveau van een examinator ligt minimaal een niveau hoger dan het opleidingsniveau van de onderwijseenheid waarvoor hij als examinator wordt aangewezen.
  - c. De rol van examinator beperkt zich tot het vakdomein waarbinnen de examinator als deskundige erkenning geniet.
  - d. De examencommissie kan besluiten om andere deskundigen als examinator aan te stellen. In dit besluit is de geldigheidstermijn en het vakdomein vermeld.
3. De examencommissie neemt bij het aanwijzen van examinatoren als uitgangspunt een overzicht dat zij jaarlijks ontvangt van het opleidingsbestuur waarin per onderwijseenheid een voorstel staat voor aan te wijzen examinatoren. De examencommissie kan op grond van de in lid 2 gestelde eisen of om haar moverende redenen, andere examinatoren aanwijzen voor onderwijseenheden.
4. In het geval van verschillende examinatoren voor de diverse toetsen van een onderwijseenheid, wordt één examinator aangewezen als coördinerend examinator voor de onderwijseenheid; deze stelt de uitslag van het tentamen vast. Over het algemeen is dat degene die eerstverantwoordelijke is voor het onderwijs. De coördinerend examinator⁶ is verantwoordelijk voor het vaststellen van het cijfer van het tentamen van de onderwijseenheid conform toetschema. Tevens is hij/zij aanspreekpunt voor de examencommissie.
5. Eindwerkstukken en afstudeeropdrachten moeten door tenminste twee daarvoor gekwalificeerde examinatoren worden beoordeeld (zie ook artikel 4.4 van deze R&R). Bij bachelor-afstudeeropdrachten is minimaal één beoordelaar gepromoveerd. Voor de bachelor- en master opleiding BIT geldt dat wordt beoordeeld door (minimaal) één beoordelaar vanuit de faculteit BMS en één beoordelaar vanuit de faculteit EWI.
6. Indien zich onvoorziene situaties voordoen of een examinator naar het oordeel van de examencommissie in gebreke blijft wat betreft navolging van de regels en richtlijnen van de examencommissie, kan de examencommissie een andere examinator aanwijzen. Zij zal dat ook doen op verzoek van het opleidingsbestuur bij het in gebreke blijven van een examinator wat betreft de termijn van bekendmaking van de uitslag van toetsen en tentamens (zie OER art. 4.7)

Artikel 2.5: Maatregelen bij fraude (WHW 7.12 b lid 2)

1. In de frauderegeling die door de decaan EWI in afstemming met de examencommissie vastgesteld is, wordt aangegeven wat onder fraude wordt verstaan (zie bijlage 2.5).
2. In geval van vermoeden van fraude stelt de examinator of surveillant de student ervan op de hoogte dat dit gemeld wordt aan de examencommissie. Door de melding van de examinator of surveillant, wordt het vaststellen van de beoordeling van de toets opgeschort voor een termijn die loopt tot het moment waarop de examencommissie vastgesteld heeft of van fraude sprake is of niet.
3. De examencommissie bepaalt, na de student en de docent de gelegenheid te hebben gegeven te worden gehoord, of sprake is van fraude en welke maatregelen getroffen worden, en deelt dit schriftelijk mee aan de betrokken student en docent.
4. Bij geconstateerde fraude wordt in ieder geval de toets/het tentamen ongeldig verklaard en kan de examencommissie de betrokken student het recht ontnemen één of meerdere door de examencommissie aan te wijzen toetsen, tentamens of examens af te leggen gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste één jaar.
5. Bij ernstige fraude (zoals bedoeld in WHW art 7.12b lid 2) kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief beëindigen. Een dergelijk voorstel aan het instellingsbestuur zal de examencommissie in principe doen bij herhaalde fraude.

---

⁵ Vanaf augustus 2016 zal de examencommissie alleen examinatoren aanwijzen die in het bezit zijn van een BKO of hiervan zijn vrijgesteld.

⁶ In de bachelor OER wordt deze module examinator genoemd.

Artikel 2.6: Voorwaarden bij het vaststellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd zonder dat alle tentamens met goed gevolg zijn afgelegd (WHW art 7.12b lid 3)

1. Indien de tentamens van de tot een opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd, is het examen afgelegd (WHW art. 7.10 lid 2).
2. De examencommissie kan onder door haar te stellen voorwaarden bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg hoeft te zijn afgelegd om vast te stellen dat het examen met goed gevolg is afgelegd (WHW art. 12b lid 3).⁷
3. De examencommissie zal in alle gevallen willen vaststellen dat een student voldoet aan de voorwaarden die op onderwijs-en examenregeling (OER) stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.

Artikel 2.7: Getuigschriften (WHW 7.11 lid 2)

1. Ten bewijze dat een examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Op het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde examen worden alle gegevens vermeld zoals aangegeven in de WHW.
2. De examencommissie voegt aan het getuigschrift een supplement toe dat als doel heeft inzicht te verschaffen in de aard en inhoud van de opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid. Het supplement voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformaat.
3. Het supplement bevat een beschrijving van de inhoud van de opleiding en de studielast van de opleiding. Op het supplement worden ook vermeld de tot het examen behorende onderdelen en de niet tot het examen behorende onderwijseenheden waarin op verzoek van de student is geëxamineerd, inclusief de beoordeling van die onderdelen.
4. Het getuigschrift en het supplement worden ondertekend door de voorzitter van de examencommissie of door één van de leden van de examencommissie.
5. Ter nadere invulling van het uitreiken van het diploma zoals bedoeld in lid 1, bepaalt de examencommissie, na overleg met de decaan, op welke wijze de overhandiging van het getuigschrift geschiedt. Het opleidingsbestuur maakt dit tijdig via de gebruikelijke kanalen bekend aan studenten.

Artikel 2.8: Uitingen van excellentie op en bij het getuigschrift (BSc OER art 5.4 lid 5)

1. Iedere opleiding kent een regeling voor cum laude slagen. Deze zijn opgenomen in bijlage 2.8.
2. De examencommissie controleert of de student aan de gestelde eisen voldoet. Indien het judicium 'cum laude' kan worden verleend aan een student wordt dit op het getuigschrift en het supplement vermeld.
3. In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van de voorwaarden die gelden voor verlening van het judicium "Cum Laude"
4. Indien een student een door het CvB erkend honoursprogramma voor excellente studenten met goed gevolg heeft afgerond, wordt dit op het getuigschrift en/of het supplement vermeld.

Artikel 2.9: Jaarverslag (WHW art.7.12 b lid 5)

1. De examencommissie stelt jaarlijks een jaarverslag op. De examencommissie verstrekt het jaarverslag aan de decaan en de opleidingsbesturen.
2. In het jaarverslag wordt in ieder geval opgenomen:
  - a. Samenstelling van de examencommissie
  - b. Activiteiten in het kader van deskundigheidsbevordering
  - c. Activiteiten met betrekking tot de borging van kwaliteit
  - d. Genomen besluiten (incl. gemandateerde besluiten) en afhandeling verzoeken (tabel met aantallen, uitgesplitst naar opleiding)
  - e. Afgegeven getuigschriften (tabel met aantallen, cum laude, uitgesplitst naar opleiding)
  - f. Aantal beroepszaken en fraudegevallen per opleiding
  - g. Betrokkenheid bij accreditaties

---

⁷ Voor een aantal opleidingen zijn voor de instroomcohorten van voor 2016 generieke regelingen vastgesteld. Deze zijn opgenomen in bijlage 2.6.

- h. Eventuele plannen voor het komende jaar.
  - i. Speerpunten voor de opleidingen t.a.v. de kwaliteit van tentamens en examens
3. Het jaarverslag wordt in een gesprek met de decaan besproken.

Paragraaf 3: Regels ten aanzien van verzoeken en klachten van studenten

Artikel 3.1: Algemene regels ten aanzien van verzoeken en klachten (WHW art 7.12b lid 4)

1. De examencommissie heeft volgens de WHW de bevoegdheid om in bepaalde gevallen (zie R&R art. 1.2) af te wijken van het in de OER bepaalde. Studenten kunnen daartoe een verzoek aan de examencommissie richten.
2. Behalve de in lid 1 van dit artikel bedoelde wettelijk bepaalde gevallen, kan een student ook een verzoek indienen bij de examencommissie om - vanwege aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard - af te wijken van de bepalingen uit de OER (OER hardheidsclausule; zie ook R&R art. 1.3 en 3.9).
3. Een verzoek van een student dat een besluit van de examencommissie vereist dient tijdig schriftelijk te worden ingediend. De procedures hiervoor staan op website examencommissie.
4. De examencommissie kan ten behoeve van haar besluit over een verzoek, advies inwinnen bij deskundigen zoals opleidingsbestuur, examinatoren en studieadviseurs (zie ook R&R art 1.3 lid 5 en 6).
5. De examencommissie neemt correct ingediende verzoeken in principe in behandeling in de eerstvolgende commissie vergadering die tenminste 5 werkdagen na het binnenkomen van het verzoek plaatsvindt.
6. De examencommissie stelt de student zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte van haar besluit. In principe zal het besluit uiterlijk 5 werkdagen na de vergadering aan de student worden mede gedeeld. Het besluit wordt indien nodig met redenen omkleed.
7. Klachten over examinatoren moeten, evenals beroep tegen beslissingen of bezwaar tegen besluiten van de examencommissie, worden ingediend bij de balie van Student Services.
8. Indien een student een verzoek of klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

Artikel 3.2: Goedkeuring vrij onderwijsprogramma (WHW art. 7.3d en art. 7.12b lid 1c)

1. Een student die is ingeschreven voor een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs, kan zelf, uit onderwijseenheden die door de instelling worden verzorgd, een programma samenstellen waaraan een examen is verbonden. Wil het examen leiden tot een graad, is er toestemming tot het volgen van het programma nodig van de examencommissie.
2. De examencommissie toetst of het voorgestelde vrije programma past binnen het domein van een opleiding, samenhangend is en voldoende niveau heeft in het licht van de eindkwalificaties van die opleiding.
3. Voor een vrij bachelor programma (180 EC) hanteert de examencommissie als richtlijn bij het geven van toestemming
  - de eindopdracht moet passen binnen het domein van de opleiding waar het getuigschrift voor wordt afgegeven
  - de afwijking van het 1^e en 2^e jaar van een regulier aangeboden bacheloropleiding moet minimaal 30 EC zijn.
4. Voor een vrij programma voor een tweejarige masteropleiding (120 EC) hanteert de examencommissie als richtlijn bij het geven van toestemming:
  - de eindopdracht moet passen binnen het domein van de opleiding waar het getuigschrift voor wordt afgegeven
  - de afwijking van het inhoudelijk meest nabijgelegen vakkenpakket binnen de masteropleiding moet minimaal 30 EC zijn.
5. De student wordt schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit. Indien de examencommissie tot goedkeuring besluit, geeft ze daarbij aan tot welke opleiding het vrij onderwijsprogramma geacht wordt te behoren.

Artikel 3.2a: Afwijken van keuzemogelijkheden minorruimte (BSc OER art. 3.2)

1. Een student kan bij de examencommissie een goed onderbouwd verzoek indienen af te mogen wijken van de door de opleiding geformuleerde keuze mogelijkheden in de minorruimte.

2. De examencommissie hanteert bij haar besluit een afwijking toe te staan de volgende richtlijnen:
  - Het voorgestelde keuzeprogramma draagt qua niveau en leerdoelen op eenzelfde manier bij aan de eindkwalificaties van de opleiding als het reguliere minoraanbod
  - Het voorstel bevat geen overlap met (delen van) onderwijseenheden uit het door de student in het eerste en tweede programmajaar gevolgde onderwijseenheden of nog te volgen onderdelen uit het derde jaar.

Artikel 3.3: Verlenen van vrijstellingen voor (delen van) onderwijseenheden en voor praktische oefeningen (WHW art. 7.12b lid 1d, WHW art. 7.13 lid 2r en BSc OER art. 3.4)

1. De examencommissie kan een student op diens verzoek vrijstelling verlenen voor een of meerdere volledige onderwijseenheden.
2. De examencommissie toetst op grond van door de student te overleggen bewijzen of de student over voldoende kennis en vaardigheden beschikt om een vrijstelling te verlenen voor de desbetreffende onderwijseenheid.
3. In bijzondere gevallen is de examencommissie bevoegd om uitzonderingen te maken op de bepaling uit lid 1 en vrijstelling verlenen voor onderdelen van een onderwijseenheid (BSc OER art. 3.4 en 8.7).
4. De examencommissie verleent vrijstelling van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen aan studenten die aannemelijk kunnen maken dat zij verwachten in gewetensnood te zullen komen bij of door het moeten uitvoeren van een bepaalde praktische oefening. De examencommissie zal in overleg met de examinator van de onderwijseenheid bepalen op welke andere wijze aan de leerdoelen van de praktische oefening kan worden voldaan.

Artikel 3.4: Verlenging geldigheidsduur van resultaten van tentamens en toetsen (WHW art. 7.13 lid 2k en BSc OER art. 4.7)

1. In de OER staat opgenomen de geldigheidsduur van tentamens en toetsen.
2. Studenten kunnen een verzoek voor verlenging van geldigheidsduur van een tentamen of toets indienen bij de examencommissie.

Artikel 3.5: Afwijken van de wijze van afleggen van tentamens of toetsen (WHW art. 7.13 lid 2l en BSc OER art 3.4 lid 2)

1. Studenten kunnen in bijzondere gevallen een verzoek indienen bij de examencommissie voor afwijken van de wijze van afleggen van tentamens of toetsen.
2. De examencommissie zal altijd advies vragen aan de betreffende examinator.

Artikel 3.6: Afwijken van openbaarheid mondelinge tentamens en toetsen (WHW art 7.13 lid 2n en BSc OER art 4.5)

1. Het mondeling afnemen van een toets is openbaar (BSc OER art. 4.5.)
2. De examencommissie heeft de bevoegdheid in bijzondere gevallen anders te bepalen (WHW art 7.13 lid 2n).
3. Als een student of examinator derden aanwezig wil laten zijn bij het afnemen van een mondelinge toets, moet dit uiterlijk 10 werkdagen voor de mondelinge toets worden gemeld bij de examencommissie (BSc OER Art. 4.5 lid 2). Afstudeercolloquia zijn uitgezonderd van deze bepaling, evenals presentaties of groepstoetsen van onderwijseenheden.
4. Indien een mondelinge toets wordt afgenomen door twee examinatoren geldt de tweede examinator niet als “derde” aanwezige in de zin van BSc OER Art. 4.5 lid 2.

Artikel 3.7: Nog niet overgaan tot uitreiking van getuigschrift (WHW art 7.11 lid 3)

1. Een student die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift, kan de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan.
2. Het faculteitsbestuur EWI heeft conform WHW art 7.11 lid 3 vastgesteld dat de duur van het uitstel nooit meer dan een jaar kan bedragen

Artikel 3.8: Afgeven schriftelijke verklaring (WHW art.7.11 lid 5, BSc OER art 5.4 lid 5)

1. Een student die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in art. 2.7 van deze R&R kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem/haar met goed gevolg zijn afgelegd.

Artikel 3.9: Afwijken van het bepaalde in de OER op grond van de hardheidsclausule (OER art 8.7)

1. In de OER (hardheidsclausule) is opgenomen dat de examencommissie of het opleidingsbestuur in geval aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard kan toestaan dat wordt afgeweken van de bepalingen in de OER.
2. De examencommissie heeft afspraken gemaakt met de decaan over bij welke artikelen van de OER de examencommissie kan besluiten tot afwijking. Deze afspraken zijn opgenomen in bijlage 1.2.

Artikel 3.9a: Afwijken regels judicium “cum laude”

1. In bijzondere gevallen kan de examencommissie afwijken van de regels die gelden voor de toekenning van het judicium “cum laude”
2. De examencommissie zal dit bijvoorbeeld overwegen als de tempo-eis op excuseerbare gronden overschreden is. Dit kan het geval zijn bij erkende vertraging, volgens de bepalingen die daar binnen de instelling voor opgesteld zijn.

Paragraaf 4: Richtlijnen en aanwijzingen aan examinatoren (WHW art 7.12b lid 1b)

Artikel 4.1: Richtlijnen en aanwijzingen algemeen

1. De examencommissie kan richtlijnen en aanwijzingen geven met betrekking tot de beoordeling van het tentamen en examens en met betrekking tot de vaststelling van de uitslag van het tentamen (WHW art. 7.12b lid 1b). Een **aanwijzing** moet opgevolgd worden, van een **richtlijn** kan in bijzondere gevallen gemotiveerd worden afgeweken. In de artikelen 4.2 tot en met 4.6 van deze R&R worden richtlijnen expliciet vermeld. De aanwijzingen die de examencommissie geeft hebben met name betrekking op het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens, mede in het licht van de kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad.
2. Als de examencommissie daarnaar vraagt, verstrekken de examinatoren de examencommissie de gevraagde inlichtingen. (WHW art. 7.12c)

Artikel 4.2: Beoordeling van tentamens en toetsen

1. Voor elke onderwijseenheid worden expliciet leerdoelen geformuleerd. Al deze leerdoelen worden getoetst. De toetsvormen zijn afgeleid van de leerdoelen. De vragen en opgaven van het tentamen gaan de leerdoelen niet te buiten.
2. De wijze waarop de tentamens van de onderwijseenheden worden afgelegd staat in grote lijn vermeld in de opleidingsspecifieke bijlagen van de OER (WHW art 7.12 lid 2l). Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in de toetsschema's van onderwijseenheden.
3. In het toetsschema van een onderwijseenheid is ten minste opgenomen wat de leerdoelen zijn, wanneer en in welke vorm toetsen worden afgenomen, de onderlinge weging van toetsen, eventuele vereiste minimumcijfers per toets (bijdrage aan eindcijfer), wat eventuele herkansingsmogelijkheden (MSc) of reparatiemogelijkheden (BSc) zijn en welke voorwaarden zijn gesteld om te mogen deelnemen aan die reparatie (BSc OER art. 4.4). Het toetsschema is opgenomen in het dossier van de onderwijseenheid.
4. Iedere toets en beoordeling is valide, zo betrouwbaar mogelijk en voor studenten inzichtelijk.
5. De examinerator draagt er zorg voor dat de studenten tijdig (voor aanvang van het onderwijs) voldoende inzicht kunnen krijgen in de eisen die bij de toetsen worden gesteld
6. De beoordelingscriteria voor verschillende toetsen van een onderwijseenheid worden bij aanvang van de onderwijseenheid aan studenten bekend gemaakt via de geëigende kanalen (Blackboard).
7. Indien een toets door verschillende examinatoren wordt beoordeeld, dan draagt de verantwoordelijke examinerator er zorg voor dat de beoordelingscriteria door alle examinatoren op eenzelfde manier worden geïnterpreteerd en gehanteerd (beoordelingen uniform en consistent).
8. In sommige gevallen en onder strikte condities kunnen studentassistenten worden ingeschakeld ter ondersteuning van het beoordelen van toetsen (zie bijlage 4.2)
9. Voor alle gehanteerde toetsvormen worden beoordelingsinstrumenten (scoringsvoorschriften, beoordelingsformulieren of –rubrics, normering, cesuur) gebruikt. De beoordeling is navolgbaar.
10. Elke student heeft recht op gemotiveerde beoordeling en uitslag.

Artikel 4.3: Vaststellen van de uitslag van een toets of tentamen

1. Het tentamenresultaat van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt in een geheel cijfer van 1 tot en met 10. Een tentamenresultaat wordt afgerond volgens de gangbare regels (zie BSc OER art. 4.1). Het cijfer 6 of hoger is een voldoende.
2. Het tentamenresultaat moet in voldoende mate gebaseerd op individuele beoordeling ⁸.
3. De coördinerend examinerator is gemandateerd om in speciale gevallen, conform de richtlijnen en aanwijzingen in deze paragraaf van de R&R, te besluiten een student of een groep studenten – ter reparatie- een aanvulling te vragen op een toets van de onderwijseenheid.
4. In het toetsschema, zoals bedoeld in art 4.2 lid 3, wordt opgenomen wanneer een aanvullende opdracht kan worden overwogen. **Richtlijn** hierbij is dat het eindcijfer zonder aanvullende opdracht afgerond minimaal een 5 is.

⁸ Een aanzienlijk deel van de leerdoelen moet individueel getoetst zijn om te kunnen garanderen dat elke individuele student de eindtermen bereikt

5. De besluiten als bedoeld in lid 3, worden vastgelegd in een verslag voor de examencommissie genomen. Vermeld wordt tenminste welke studenten welke aanvullingen hebben gekregen om welke reden en of een student aan zowel de toets als een reparatie heeft deelgenomen.
6. Het opleidingsbestuur kan gedurende de onderwijseenheid het toetschema wijzigen. Dit kan alleen in overleg met de coördinerend examinator van de onderwijseenheid en na advies - uitgezonderd verplaatsen van toetsen- van de examencommissie (BSc OER art 4.4. lid 5).
7. Wanneer bij het afnemen van de toets blijkt dat er een foute inschatting is gemaakt ten aanzien van de maakbaarheid binnen de beschikbare tijd, ten aanzien van de eenduidigheid van de vragen of ten aanzien van de moeilijkheidsgraad, is de examinator bevoegd hierop aangepaste normen te hanteren. Deze nieuwe normen mogen niet ten nadele van de studenten uitwerken. De wijziging wordt schriftelijk vastgelegd en gearchiveerd in het dossier van de onderwijseenheid en de examencommissie wordt op de hoogte gesteld. .
8. Bij meerkeuzevragen wordt een toets-analyse uitgevoerd voordat de uitslag wordt vastgesteld (**richtlijn**).

Artikel 4.4: De beoordeling van eindopdrachten

1. Bij de beoordeling van de bachelorthesis, of de afsluitende onderwijseenheid(heden) van het bachelorexamen, zijn tenminste twee uit de voor deze onderwijseenheid aangewezen examinatoren betrokken.
2. Tenminste één van de beoordelaars is gepromoveerd.
3. Bij de beoordeling van de masterthesis, of het afsluitende onderdeel van het masterexamen, zijn tenminste twee uit de voor deze onderwijseenheid aangewezen examinatoren betrokken. Beide beoordelaars zijn gepromoveerd. Voor de masteropleiding BIT geldt dat wordt beoordeeld door (minimaal) één beoordelaar vanuit de faculteit BMS en één beoordelaar vanuit de faculteit EWI.
4. Voor de beoordeling van de in lid 1 en lid 3 bedoelde opdracht, wordt gebruik gemaakt van het beoordelingsformulier dat hiervoor (na advies van de examencommissie) door de betreffende opleiding is vastgesteld.

Artikel 4.5: Voorkomen en melden van fraude

1. De decaan van de faculteit EWI heeft een fraudereglement vastgesteld, waarin is opgenomen wat onder fraude wordt verstaan. Deze is opgenomen in een bijlage 4.5 (incl. het reglement van orde). De opleiding maakt deze bekend bij nieuwe studenten, evenals de regels voor citeren.
2. Alvorens (eind)werkstukken te beoordelen wordt een plagiaatchecker te gebruiken (**richtlijn**).
3. Op de blackboardsite van een onderwijseenheid wordt, voor aanvang van het onderwijs, duidelijk vermeld welke materialen en hulpmiddelen bij elke toets gebruikt mogen worden (**richtlijn**).
4. Als er een vermoeden bestaat van fraude, moet de procedure in art. 2.5 van deze R&R worden gevolgd.

Artikel 4.6: Overige richtlijnen en aanwijzingen

1. Over geregistreerde individuele gegevens omtrent de uitslag van tentamens en toetsen worden geen mededelingen gedaan aan anderen dan de getentamineerde en aan personen die bij of krachtens de wet recht op deze gegevens hebben dan wel hun functie niet kunnen uitoefenen zonder over deze gegevens te beschikken. Hieronder vallen bijvoorbeeld de leden van de examencommissie, de studieadviseur, de opleidingsdirecteur, de studentendecaan, het college van beroep voor de examens.
2. Bij een schriftelijk tentamen wordt het aantal punten dat maximaal voor een opgave behaald kan worden bij iedere opgave vermeld.
3. Bij een mondelinge toets moet er bewijsmateriaal zijn dat de student juist is behandeld en dat de beoordeling betrouwbaar is. Dit kan bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een tweede docent die in bezit is van een basiskwalificatie onderwijs (BKO) of door een video-opname van de mondelinge afname.

Paragraaf 5: Wijzigingen, Afwijkingen, Beroep en Bezwaar

Artikel 5.1: Strijdigheid met de Regels en Richtlijnen

1. De richtlijnen en aanwijzingen in deze Regels en Richtlijnen zijn opgesteld binnen het kader van de Onderwijs- en Examenregeling (OER) van de opleiding. Als zij in strijd mochten zijn met de OER, dan gaat het bepaalde in de OER voor.
2. Indien andere aanvullende regelingen en/of bepalingen in strijd zijn met de regels uit deze Regels en Richtlijnen, dan gaat het bepaalde in deze Regels en Richtlijnen voor.

Artikel 5.2: Hardheidsclausule

1. De examencommissie evalueert regelmatig de werking van dit reglement.
2. In geval van aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard kan de examencommissie afwijken van de bepalingen in deze regeling.
3. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist de examencommissie.

Artikel 5.3: Beroep en Bezwaar

1. Beroep tegen beslissingen van de examencommissie dient binnen zes weken nadat de beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepsschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.
2. Indien een student bij het klachtenloket een klacht over een examinator heeft ingediend en de examencommissie het verzoek krijgt hierin te bemiddelen, past de examencommissie het principe van hoor en wederhoor toe.

Artikel 5.4: Bekendmaking en wijziging Regels en Richtlijnen

1. De Regels en Richtlijnen van de examencommissie worden via de website van de faculteit bekend gemaakt.
2. Wijzigingen in deze Regels en Richtlijnen worden eveneens gepubliceerd op de website van de faculteit. Wijzigingen van dit reglement die van toepassing zijn op het lopende studiejaar vinden alleen plaats indien de belangen van studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

Artikel 5.5: Inwerkingtreding

Deze regels en richtlijnen treden in werking op 1 sept 2015 en vervangen eerdere versies van de Regels en Richtlijnen voor de betrokken opleidingen.

BIJLAGEN bij R&R 2015-2016 examencommissie EWI

De bijlagen zijn niet opvolgend genummerd, maar verwijzen naar artikelnummers.

Bijlage 1.1: Samenstelling examencommissie

Bijlage 1.2: Taken en bevoegdheden: afspraken m.b.t. uitvoering hardheidsclausule OER (art 8.7)

Bijlage 1.3: Overzicht gemandateerde taken

Bijlage 1.4: Instructies bij door de examencommissie gemandateerde taken

Bijlage 2.2: Borging van kwaliteit van tentamens en examens

Bijlage 2.3: Borging van organisatie en procedures rond tentamens en examens

Bijlage 2.5: Fraudereglement en reglement van orde tijdens schriftelijke toetsen en tentamens

Bijlage 2.8: Cum laude regelingen zoals vastgesteld door het opleidingsmanagement van de opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld.

Bijlage 4.2: Inzet studentassistenten ter ondersteuning van beoordelen van toetsen

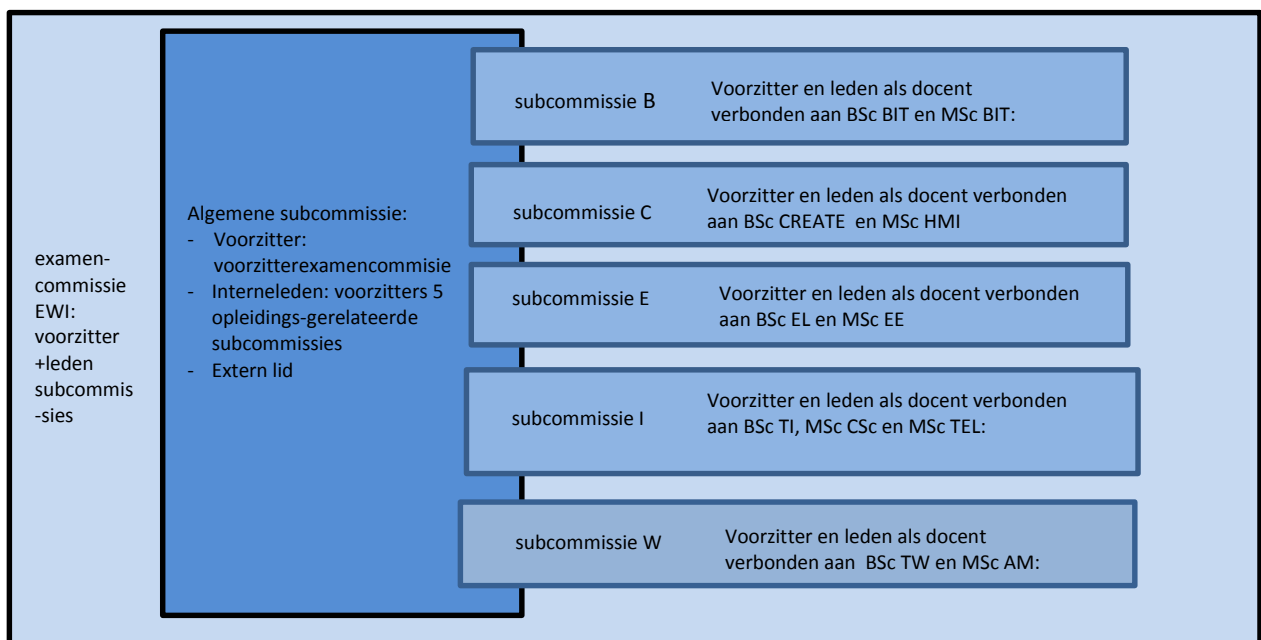
Bijlage 1.1: ingestelde examencommissie en benoemde leden

Art. voor faculteitsreglement

N.B.: De FR moet nog instemmen met dit artikel voor het faculteitsreglement

1. Binnen de faculteit EWI is één examencommissie ingesteld voor de opleidingen die de faculteit verzorgt (uitgezonderd de 3 TU opleidingen, waarvoor 3- TU examencommissie zijn ingesteld)
2. De examencommissie is ingesteld om op objectieve en deskundige wijze vast te stellen of een student - ingeschreven bij een van de opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld - voldoet aan de voorwaarden die het onderwijs- en examenreglement (OER) van de betreffende opleiding stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad (WHW art. 7.12).
3. Vanuit elke opleiding waarvoor de examencommissie EWI is ingesteld, wordt door de decaan tenminste een docent benoemd tot lid van de examencommissie. Voor BSc en MSc BIT worden zowel een lid vanuit de faculteit EWI als een lid vanuit de faculteit BMS benoemd. Daarnaast benoemd de decaan tenminste één lid afkomstig van buiten de groep van opleidingen als extern lid. Leden van het instellingsbestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling niet worden benoemd.
4. De decaan benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid voor één academisch jaar en houdt bij de benoeming rekening met een eventuele wens van de examencommissie om taken te mandateren aan subcommissies. De benoemingsperiode kan jaarlijks stilzwijgend worden verlengd.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de decaan de leden van de examencommissie.
6. De decaan wijst, gehoord de leden van de examencommissie, een voorzitter aan.
7. De decaan draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie is gewaarborgd onder andere door het aanbieden van administratieve ondersteuning en mogelijkheden voor professionele ontwikkeling.
8. De samenstelling van de examencommissie en de subcommissies en de benoemde leden worden gepubliceerd op de website van de faculteit.

Samenstelling examencommissie EWI

Bijlage 1.2: Voorstel voor afspraken m.b.t. hardheidsclausule OER

N.B.: Dit voorstel wordt februari 2016 met de OLD's besproken.

Hardheidsclausule OER: "In geval van aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard kan de examencommissie of het opleidingsbestuur toestaan dat wordt afgeweken van de bepalingen in de OER".

Tussen opleidingsmanagement en examencommissie is onderstaande verdeling afgesproken t.a.v. de bevoegdheid af te wijken van OER.

BSc OER	onderwerp	Opleidingsmanagement	Examencommissie
<i>par 2</i>	<i>toelating</i>		
art 2.1	vooropleidingseisen	X	--
art 2.2	taaleis	X	--
art 2.3	toelatingsonderzoek	X	--
<i>par 3</i>	<i>inhoud en inrichting opleiding</i>		
art 3.1	doel	X	--
art 3.2	inrichting	X	--
art 3.3	taal	X	--
art 3.4	vrijstelling	--	X (R&R art 3.3)
art 3.5	vrij programma	--	X (R&R art. 3.2)
<i>par 4</i>	<i>onderwijs en toetsing</i>		
art 4.1	algemeen	X	
art 4.2	modules	X	*OER lid 2 (R&R art 2.4)
art 4.3	inschrijving	X	--
art 4.4	toetschema	X	Advies * OER lid 6 (R&R 3.5)
art 4.5	mondeling tentamen	X	* OER lid 1 (R&R 3.6)
art. 4.6	termijn beoordeling	X	* OER lid 6 (R&R art 2.4 lid 5)
art 4.7	geldigheidsduur	X	X (R&R 3.4)
art 4.8.	nabespreking en inzage	X	
art 4.9	bewaartermijn	X	
<i>par 5</i>	<i>examen</i>		
art 5.1	examencommissie		
art 5.2	examen		
art 5.3	graad	X	
art 5.4	getuigschrift		X (R&R art 2.7 en 2.8) X verklaring (R&R art 3.8)
<i>par 6</i>	<i>studiebegeleiding en BSA</i>		
art 6.1	studievoortgangsoverzicht	X	
art 6.2	studiebegeleiding	X	
art 6.3	(bindend) studieadvies	X	
art 6.4	(bindend) studieadvies meerdere opleidingen	X	
<i>par 7</i>	<i>studeren met functiebeperking</i>		
art 7.1	studeren met functiebeperking	X	
<i>par 8</i>	<i>wijzigingen, overgangsregelingen, bezwaar en beroep</i>		
art 8.1/8.3	strijdigheid, fouten, wijziging	X	
art 8.4	overgangsregeling	X	* OER lid 5 ; instemming * OER lid 6 (R&R art 3.5)
art 8.5/8.7	beoordeling OER, beroep en bezwaar, hardheidsclausule,	X	
art 8.8/8.9	bekendmaking en inwerkingtreding	X	
<i>overig</i>			
	opleidings specifieke deel	X	

Bijlage 1.3a: taakverdeling en gemandateerde taken

Taken en bevoegdheden die niet in deze tabel zijn opgenomen, zijn gemandateerd aan de algemene subcommissie (voor opleidings-overstijgende taken)
N.B.: Als een besluit opleidingsoverstijgende consequenties heeft, moet dit altijd worden voorgelegd aan de algemene subcommissie.

X= mandaat   besp= bespreking   adv= advies   inst= instemming   voorb= voorbereiding

	taak	WHW/ OER	R&R	excie	Alg. sub cie	Opl. genel. Subcie***	overig	periode
1	vaststellen R&R (Jaarlijks, zodra richtlijn OER vast staat)	7.12 b		X**	voorb	advies		aug
2	aanwijzen examinatoren (conform kwalificaties in R&R)	7.12c	2.4			X		juli
3	voorwaarden examen goed zonder alle tentamens voldaan (incl uitvoering)	7.12b 3	2.6		X			
4	vaststellen procedures borging, afgestemd op kwaliteitszorg	7.12b	2.3		X	adv		
	uitvoeren borging	idem				X		
5	jaarverslag	7.12b 5	2.8	besp	X	adv		dec
6	uitreiken (=tekenen en controleren) getuigschriften	7.11	2.7 2.8			X		
7	nemen van maatregelen bij fraude					X		
	Verzoeken ind. studenten							
8	vrij programma		3.2			X		
	Afwijken keuzemogelijkheden minorruimte	OER 3.2	3.2a				OWC	
9	vrijstellingen	7.12b 1d 7.13 2r	3.3			X	OWC (master)	
10	verlenging geldigheidsduur tentamens*	7.13 2k	3.4			X	OWC	
11	afwijken wijze van afleggen tentamens*	7.13 2l	3.5			X		
12	afwijken openbaarheid mondeling*	7.13 2n	3.6			x	OWC	
13	nog niet overgaan uitreiking getuigschrift	7.11 3	3.7				griffie	
14	afgeven schriftelijke verklaring (=gewaarmerkte cijferlijst)	7.11 3	3.8				griffie	
15	Hardheidsclausule (zie ook R&R bijlage 2)	OER 8.7	3.9		X			
	a afwijken regels cum laude					X		

* het gaat hier niet om studenten met een handicap

** Vaststellen van R&R zal meestal in stappen gebeuren: 1) voorbereiding algemene subcommissie 2) advies opleidingsgerelateerde subcommissies 3) eventuele aanpassing alg. subcommissie 4) vaststellen in examencommissie

*** of een van de leden

Bijlage 1.3b: Instructies bij door examencommissie gemandateerde taken

Toelichting: Onder mandaat wordt verstaan de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan (de examencommissie) besluiten te nemen / om in naam van het bestuursorgaan van bevoegdheden gebruik te maken. Een bestuursorgaan kan mandaat verlenen, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald of de aard van de bevoegdheid zich tegen de mandaatverlening verzet. Er kan een mandaat worden verleend om bepaalde stukken te ondertekenen, maar dat is niet mogelijk als er wettelijk anders is bepaald of de aard van de bevoegdheid zich hiertegen verzet. Uit het besluit moet blijken dat het bestuursorgaan zelf het besluit heeft genomen.

Mandaat wordt in ieder geval niet verleend indien het betreft een bevoegdheid: (a) tot het vaststellen van algemeen verbindende voorschriften, (b) tot het nemen van een besluit ten aanzien waarvan is bepaald dat het met versterkte meerderheid moet worden genomen of waarvan de aard van de voorgeschreven besluitvormingsprocedure zich anderszins tegen de mandaatverlening verzet; (c) tot het beslissen op een beroepschrift; (d) tot het vernietigen van of tot het onthouden van goedkeuring aan een besluit van een ander bestuursorgaan.

Indien de examencommissie bevoegdheden mandateert, blijft zij uiteindelijk de verantwoordelijke voor de besluiten genomen door de mandataris (degene aan wie het mandaat verleend is). Indien de mandataris niet werkzaam is onder verantwoordelijkheid van de mandaatgever (de examencommissie), behoeft de mandaatverlening de instemming van de mandataris en in het voorkomende geval van degene onder wiens verantwoordelijkheid hij werkt. Het mandaat moet schriftelijk worden gegeven.

De examencommissie blijft bevoegd om de gemandateerde bevoegdheid uit te oefenen en kan ook het mandaat te allen tijde intrekken (schriftelijk).

De examencommissie kan de mandataris per geval of in het algemeen instructies geven ter zake van de uitoefening van de gemandateerde bevoegdheid. De mandataris moet de examencommissie op diens verzoek inlichtingen verschaffen over de uitoefening van de bevoegdheid”.

De volgende instructies zijn gegeven t.a.v. de door de examencommissie verleende mandaten:

- De subcommissies voeren hun mandaat uit conform de regels in de R&R
- (R&R art. 3.2a) Het **afwijken van de keuzemogelijkheden minorruimte** is gemandateerd aan de opleidings-/ bachelor coördinator. Deze dient daarbij de criteria te hanteren zoals vermeld in de R&R art 3.2 a. Het gemandateerde besluit wordt voorzien van argumenten en via de betreffende opleiding gerelateerde subcommissie opgenomen in de besluitenlijst van de examencommissie.
- (R&R art. 3.3) Het **verlenen van vrijstellingen voor onderwijseenheden van masteropleidingen** is gemandateerd aan de mastercoördinator/programmamentor
  1. Er moet gecontroleerd worden of de student al eerder vrijstellingen heeft aangevraagd.
  2. Als door het verlenen van een vrijstelling het aantal EC's waarvoor de betreffende student is vrijgesteld, de 15 EC zou overschrijden, dan geldt het mandaat niet en wordt de mandataris geacht de examencommissie een onderbouwd advies te geven omtrent de te verlenen verstellingen.
  3. Bij het verlenen van vrijstelling namens de examencommissie of geven van advies, zal altijd advies worden gevraagd van de betrokken examinatoren
  4. de mandaathouder draagt er zorg voor dat de betreffende opleidingsgerelateerde examencommissie op de hoogte wordt gesteld van het (gemandateerde) besluit.
  5. Het besluit wordt opgenomen in de besluitenlijst van de examencommissie

N.B 1.: bij vrijstellingen voor de bachelor opleidingen zal de bachelor/opleidingscoördinator gevraagd worden volgens bovengenoemde instructie een advies te geven.

N.B.2: Vrijstellingen voor toetsen worden altijd gegeven door de betreffende opleidingsgerelateerde subcommissie.
- (R&R 3.4) De **verlenging van de geldigheidsduur tentamens** is gemandateerd aan de opleidingscoördinator. Deze voert een regelmatige controle uit op de geldigheidsduur, om er zorg voor te dragen dat bij de uitreiking van diploma's er geen onderwijseenheden zijn waarvan de geldigheidsduur is verlopen.

N.B.: verlenging geldigheidsduur van toetsen ligt bij de betreffende opleiding gerelateerde subcommissie.
- (R&R 3.6) Het **afwijken van de openbaarheid van mondelinge tentamens** en toetsen is deels gemandateerd aan de opleidingscoördinator: in de BSc OER is bepaald dat aanwezigheid van derden

moet worden gemeld bij de examencommissie. Deze meldingsplicht (en de afhandeling daarvan) is gemandateerd. De mandataris handelt een en ander af in overleg met de opleidingsdirecteur.

- (R&R 3.7) Het afhandelen van verzoeken om ***nog niet over te gaan tot uitreiking van getuigschriften***, is gemandateerd aan de griffie van de examencommissie. De griffie hanteert daarbij de regels zoals vastgesteld door de decaan.
- (R&R 3.8) Het ***afgeven van een schriftelijke verklaring aan studenten*** wie geen getuigschrift kan worden uitgereikt, is gemandateerd aan de griffie van de examencommissie. De griffie tekent de verklaring namens de examencommissie na gecontroleerd te hebben dat alle onderwijseenheden die erop staan vermeld behaald zijn.

Bijlage 2.2: Borging van kwaliteit van tentamens en examens

Er worden nog afspraken gemaakt met de OLD's en de decaan over de afstemming tussen de zorg voor de kwaliteit van tentamens, toetsen en examens door het opleidingsmanagement en de borging van de kwaliteit door de examencommissie (en de criteria die daarbij worden gehanteerd).

Bijlage 2.3: Voorstel voor afspraken over de zorg voor de kwaliteit van de organisatie (en procedures) rond van tentamens en examens en de borging daarvan

N.B.: Dit voorstel wordt begin februari 2016 met de OLD's besproken.

Om de kwaliteit van de organisatie en procedures rond tentamens en examens goed te kunnen borgen heeft de examencommissie, met het management van de opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld, afgesproken dat het management jaarlijks voor aanvang van het academisch jaar advies vraagt over:

- Reglement van orde (incl. identificatie)
- Fraudereglement
- Maatregelen ter voorkoming van fraude
- Zalen die worden ingezet voor schriftelijke tentamens
- Instructie voor surveillanten bij schriftelijke tentamens
- Procesbeschrijving vermenigvuldiging schriftelijke tentamens
- Cum laude regeling
- Regels voor dubbelstudies

BIJLAGE 2.5: Fraudereglement en reglement van orde tijdens schriftelijke toetsen en tentamens⁹

Fraudereglement

1. Een tentamen is een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van een student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (WHW art 7.10) Een tentamen kan uit meerdere toetsen bestaan. Bij elke vorm van toetsing dient een student de student eigen en origineel werk in te leveren, anders wordt dat beschouwt als fraude.
2. Onder fraude wordt verstaan gedrag van studenten waarvan de examinerator vóór het afnemen van een toets bekend heeft gemaakt dat het als frauduleus beschouwd wordt, of waarvan de student weet of behoort te weten dat dat niet is toegestaan. Hieronder vallen in ieder geval:
  - a. Het bij toetsen gebruik maken van andere hulp of hulpmiddelen (elektronische of technologische) dan die waarvan de examinerator vóór het begin van de onderwijseenheid en/of het tentamen of toets heeft bekendgemaakt dat ze waren toegestaan, of waarvan de student wist of behoorde te weten dat zij niet zijn toegestaan.
  - b. Spieken al dan niet:
    - met behulp van spiekbriefjes;
    - door af te kijken bij toetsen en/of tentamens;
    - door af te laten kijken bij toetsen en/of tentamens;
    - door het ontvangen of verzenden van (tekst)berichten;
    - door tijdens de uren dat een toets wordt afgenomen en terwijl het werk nog niet is ingeleverd, in contact te treden met anderen, anders dan met de examinerator of surveillant.
  - c. Overnemen van werk zonder correcte bronvermelding, ook wel plagiaat. Onder plagiaat vallen in ieder geval:
    - Het letterlijk overnemen of gebruiken van (delen van) andermans werk (originele termen, ideeën, resultaten of conclusies, illustraties) en het te presenteren als eigen werk; ook als delen van een tekst zonder bronvermelding uit een andere tekst (op papier of op het Internet) zijn overgenomen is sprake van plagiaat(ook als er kleine wijzigingen zijn aangebracht);
    - het niet duidelijk markeren van letterlijke citaten (bijvoorbeeld met aanhalingstekens, inspringen, witregels) zodat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat een deel van de geciteerde passages eigen werk is;
    - het vermelden van literatuur die de student niet zelf geraadpleegd heeft (maar bijvoorbeeld via verwijzingen in andere literatuur is tegengekomen);
    - het gebruiken van teksten die zijn geschreven in samenwerking met anderen zonder dat dit expliciet wordt vermeld;
    - het inleveren van reeds eerder geheel of gedeeltelijk gepubliceerd eigen werk (bijv werkstuk van andere cursus), zonder duidelijke bronvermelding;
  - d. meeliftgedrag, het niet in gelijke mate bijdragen aan een groepsopdracht;
  - e. Manipulatie van onderzoekgegevens bij (groeps)opdrachten of het vervalsen van data (bijvoorbeeld het zelf invullen van interviews of vragenlijsten);
  - f. Alle vormen van fraude anders dan hierboven bij lid 2a tot en met 2e genoemd, zulks ter beoordeling door de examencommissie;
3. Indien de examinerator of surveillant bij of na het afleggen van een toets een gemotiveerd vermoeden van fraude heeft, heeft de surveillant het recht om de student uit te sluiten van de toets en niet toegestane hulpmiddelen in beslag te nemen. De examinerator of surveillant meldt dit aan de student en schriftelijk aan de examencommissie. Dit geldt ook bij fraude van een gedeelte van een onderwijseenheid.
4. De examencommissie volgt hierna een vastgestelde procedure en hoort in dat geval zowel de examinerator of de surveillant als de student(en). Indien fraude wordt vastgesteld, bepaalt de examencommissie welke maatregelen getroffen worden en deelt deze schriftelijk mede aan de betrokken student. De examencommissie kan de student de student het recht ontnemen één of meerdere tentamens of examens af te leggen gedurende een periode van ten hoogste één jaar (WHW art 7.12b lid 2)
5. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding van de student of extraneus definitief te beëindigen.
6. Een student kan binnen 6 weken in beroep gaan tegen beslissingen van de examencommissie.

---

⁹ Deze bijlage wordt naar verwachting in 2016-2017 opgenomen in de richtlijn BSc OER

Reglement van Orde tijdens schriftelijke toetsen en tentamens

1. Studenten dienen voor aanvang van het tentamen aanwezig te zijn. Laatkomers worden alleen uiterlijk tot dertig minuten na aanvang van het tentamen toegelaten, ter beoordeling van de surveillant. Bij tentamens van hooguit een uur, kan deze periode korter zijn, zulks ter beoordeling van de surveillant.
2. Studenten dienen tassen en jassen voorin de tentamenruimte neer te leggen.
3. Bij aanvang van de toets vermeldt de student op al het toetswerk naam en studentnummer.
4. Studenten mogen de zaal niet eerder verlaten dan na 30 minuten na aanvang van het tentamen.
5. De student mag zich niet voor een ander uitgeven en moet zich kunnen legitimeren door het tonen van de collegekaart of een wettelijk toegestaan geldig legitimatiebewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) op verzoek van de surveillant. Studenten die zich niet op verzoek kunnen legitimeren, worden uitgesloten van het tentamen.
6. Op tafel mag er niets anders dan de toegestane noodzakelijkheden voor het tentamen liggen
7. Studiemateriaal (bijvoorbeeld een grafische rekenmachine, een woordenboek) mag alleen worden gebruikt, als dit uitdrukkelijk is toegestaan.
8. Een mobiele telefoon, pda of vergelijkbare communicatieapparatuur moet uitgeschakeld zijn en gedurende het tentamen buiten handbereik (in tas/jas).
9. Gebruik van apparatuur zoals rekenmachines, organizers, mobieltjes of andere elektronische apparatuur is verboden, tenzij anders aangegeven door de examinator.
10. Boeken en andere informatiebronnen die niet zijn toegestaan, mag een student bij een tentamen niet bij zich hebben.
11. Bij digitale toetsen mag de student geen andere applicaties of websites openen dan toegestaan door de examinator. De surveillant heeft het recht dit te controleren. Verspreiden van (informatie over) de digitale toets is niet toegestaan.
12. Spielen en het bieden van gelegenheid aan een ander om te spelen is verboden. Het bezit van een spiekblaadje is al genoeg voor het vaststellen van fraude, ook als dat niet is gebruikt. Praten of anderszins communiceren met medekandidaten is daarom ook niet toegestaan.
13. Een kort toilet bezoek is in principe mogelijk (max. 10 minuten). Dit alleen op basis van verlof daartoe van de surveillant en volgens door hem gestelde regels. Een van de surveillanten zal meelopen naar het toilet. Er kan slechts aan één persoon (van het desbetreffende tentamen) tegelijk toestemming per zaal gegeven worden. Apparatuur moet daarbij in de zaal blijven.
14. Tegelijk met of direct na het in ontvangst nemen van de tentamenopgaven, kan de surveillant de student vragen te tekenen voor aanwezigheid bij het tentamen en inleveren van het toetswerk.

Regels in geval van calamiteiten

1. Indien zich een calamiteit voordoet of dreigt voor te doen tijdens of kort voor een tentamen is de examinator bevoegd te handelen en moeten de studenten de aanwijzingen van de examinator opvolgen.
2. Indien er zich calamiteiten voordoen of dreigen voor te doen tijdens of kort voor een tentamen geldt het volgende: indien er een calamiteit is te verwachten voor aanvang van een tentamen, wordt het tentamen uitgesteld met onmiddellijke ingang. De examinator stelt in overleg met de opleidingsdirecteur een nieuw tentamentijdstip vast.
3. Het nieuw vastgestelde tentamenmoment, dat binnen een maand plaatsvindt (de vakantiemaanden niet meegerekend), is bindend. Dit wordt binnen drie werkdagen nadat het gebouw weer is vrijgegeven bekendgemaakt via de gebruikelijke media.
4. Indien er een calamiteit plaatsvindt of is te verwachten tijdens een tentamen dient er, indien mogelijk, als volgt te worden gehandeld:
  - a. op al het tentamenwerk is bij aanvang van het tentamen de naam en het studentnummer door de student vermeld;
  - b. de aanwezigen dienen op last van de verantwoordelijke instantie of surveillant direct de tentamenzaal te verlaten;
  - c. de studenten laten het gemaakte tentamenwerk achter in de tentamenzaal.
  - d. indien men in de gelegenheid is geweest al te beginnen met het tentamen wordt, indien dit redelijkerwijze mogelijk is, op grond van de ingeleverde (gedeeltelijk) gemaakte opgaven door de docent hierover het eindcijfer bepaald.
5. Indien de docent op grond van het in artikel 5.4d genoemde geen eindcijfer kan bepalen, wordt er binnen een maand (de vakantiemaanden niet meegerekend) na het door een calamiteit afgebroken tentamen een

herkansing georganiseerd voor de gedupeerde studenten, mits deze zich voor het bedoelde tentamen hadden ingeschreven.

6. Regels in geval van calamiteiten zijn ook van toepassing bij een oefencalamiteit.

Bijlage 2.8: Cum-laude-regelingen zoals vastgesteld door het opleidingsmanagement van de opleidingen waarvoor de examencommissie is ingesteld.

BSc BIT

Er is sprake van uitzonderlijke bekwaamheid in de bacheloropleiding wanneer aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:

- het gemiddelde der beoordelingscijfers*, behaald voor onderdelen van het bachelorexamen, bedraagt tenminste 8;
- bij het bepalen van bovenbedoeld gemiddelde worden de onderdelen waarvoor geen oordeel in de vorm van een cijfer is gegeven dan wel een vrijstelling is verleend buiten beschouwing gelaten;
- geen enkel examenonderdeel in het programma is met een onvoldoende beoordeeld en ten hoogste één examenonderdeel is beoordeeld met het cijfer 6 ;
- voor maximaal een derde van de totale omvang van de opleiding is een vr ijstelling verleend;
- het eindcijfer voor de afsluitende onderwijseenheid (bachelorreferaat) bedraagt minimaal een 8.
- de bacheloropleiding is afgerond binnen vier jaar .

BSc Create

There will be question of exceptional competence in the bachelor programme if each of the following conditions have been met:

- the weighted average of the assessment marks, scored on components of the bachelor's examination, is at least 8;
- when determining the above average, the parts for which no marks have been awarded or for which exemptions were granted will be left out of consideration;
- none of the parts of the examination programme has been awarded an unsatisfactory mark and no more than one part has been awarded a 6;
- exemptions have been granted for no more than one third of the total degree programme;
- the final mark for the final study unit (the bachelor paper) is at least an 8.
- the bachelor programme has been completed within four years.

BSc Electrical Engineering

Het B-examen kan met het predicaat "met lof" afgelegd worden. Als richtlijn voor het verstrekken van dit predicaat geldt dat aan elk van de volgende voorwaarden voldaan moet zijn:

- Het B-examen is in of binnen 3,5 jaar na de eerste inschrijving behaald (tempo-eis);
- Het gemiddelde van de beoordelingen over de onderdelen van het bachelorexamen is 8,0 of hoger, waarbij voldoende beoordelingen die niet cijfermatig zijn niet meegerekend worden¹⁰;
- Alle onderdelen van het bachelorexamen zijn met 6 of hoger beoordeeld;
- Er zijn geen vrijstellingen verleend;
- De beoordeling van de eindopdracht is 8 of hoger.

BSc TI

Het B-examen kan met het predicaat "cum laude" afgelegd worden. Als richtlijn voor het verstrekken van dit predicaat geldt dat aan elk van de volgende voorwaarden voldaan moet zijn:

- Het B-examen is binnen 4 jaar na de eerste inschrijving behaald (tempo- eis);
- Het gemiddelde van de beoordelingen over de onderwijseenheden is 8,0 of hoger, waarbij niet-cijfermatige beoordelingen die voldoende zijn niet worden meegerekend. Bij het bepalen van het gemiddelde worden van de beoordelingen van de onder wijseenheden gewogen met het aantal EC van de betreffende onderwijseenheid;
- Slechts één beoordeling van een onderwijseenheid mag een 6 zijn;
- De beoordeling van het bachelor referaat is een 8 of hoger.

BSc TW

Het predicaat "met lof" wordt toegekend indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- Bij het Bachelorexamen voor generaties van 2012 en eerder:
  - Het bachelorexamen is in of binnen 4 jaar na eerste inschrijving behaald. Dit is inclusief het B1-jaar.
  - Het gemiddelde van alle cijfers uit de B2/B3 -fase ("V" en "VR" niet meegerekend) bedraagt 8 of meer.
  - Beoordelingen die voor het voldoen aan de exameneisen niet noodzakelijk zijn worden bij het bepalen van het relevante gemiddelde weggelaten.
  - De beoordelingen van alle onderdelen van de B2/B3 -fase, extra vakken meegerekend, zijn tenminste voldoende ("V", "VR", 6 of hoger).
  - Er zijn geen vrijstellingen verleend.
  - De beoordeling van de eindopdracht is 8 of hoger.

¹⁰ Voor studenten die het propedeutisch examen nog hebben afgelegd wordt hier het gemiddelde genomen van de resultaten van de onderdelen na de propedeuse. Voor studenten die geen propedeutisch examen hebben afgelegd wordt hier het gemiddelde genomen van de resultaten van alle onderdelen van de bacheloropleiding.

MSc AM

Het predikaat "met lof" wordt toegekend indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- Het aantal EC's dat in de laatste twee studiejaar is behaald, bedraagt ten minste 80% van de studielast in EC's van het M-examen.
- Het gemiddelde van alle cijfers uit het M-examen ("V" en "VR" niet meegerekend) bedraagt 8 of meer. Beoordelingen die voor het voldoen aan de exameneisen niet noodzakelijk zijn worden bij het bepalen van het relevante gemiddelde weggelaten.
- De beoordelingen van alle onderdelen van het M-examen, extra vakkenmeegerekend, zijn tenminste voldoende ("V", "VR", 6 of hoger).
- Er zijn geen vrijstellingen verleend.
- De beoordeling van het final project is 8 of hoger

MSc MBIT

Er is sprake van uitzonderlijke bekwaamheid in de masteropleiding wanneer aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:

- a. het gemiddelde der beoordelingscijfers*, behaald voor onderdelen van het master examen bedraagt tenminste 8;
- b. bij het bepalen van bovenbedoeld gemiddelde worden de onderdelen waarvoor geen oordeel in de vorm van een cijfer is gegeven dan wel een vrijstelling is verleend buiten beschouwing gelaten;
- c. ten hoogste één examenonderdeel is beoordeeld met het cijfer 6;
- d. het eindcijfer voor de afsluitende onderwijseenheid (MSc. thesis) bedraagt minimaal een 8.
- e. De tweejarige masteropleiding is afgerond binnen 30 maanden.

MSc CSc

The grade Cum Laude can be mentioned on the Master's certificate on the following conditions:

1. The average grade for all parts of the study programme mentioned on the List of Marks that accompanies the Master's certificate has to be at least a mark 8.0;
2. Those parts of the study programme that were granted exemption or that were not marked with a number are not considered for determination of the average grade
3. For one course maximum (excluding the Master's thesis) a mark of 6.0 will be accepted;
4. The Master's thesis (final project) is marked with at least 8.0
5. The study programme is finished within 30 months.

MSc EE

Het M-examen kan met het predikaat "met lof" afgelegd worden. Als richtlijn voor het verstrekken van dit predikaat geldt dat aan elk van de volgende voorwaarden voldaan moet zijn:

- a. Het aantal EC's dat in de laatste twee studiejaar is behaald, bedraagt ten minste 80% van de studielast in EC's van het M-examen (tempo-eis);
- b. Het gemiddelde van de beoordelingen over de eenheden van het M-examen is 8,0 of hoger, waarbij voldoende beoordelingen die niet cijfermatig zijn niet meegerekend worden;
- c. Alle onderdelen van het M-examen zijn met 6 of hoger beoordeeld;
- d. Er zijn geen vrijstellingen verleend;

MSc HMI

Er is sprake van uitzonderlijke bekwaamheid in de masteropleiding wanneer aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan:

- f. het gemiddelde der beoordelingscijfers*, behaald voor onderdelen van het master examen bedraagt tenminste 8;
- g. bij het bepalen van bovenbedoeld gemiddelde worden de onderdelen waarvoor geen oordeel in de vorm van een cijfer is gegeven dan wel een vrijstelling is verleend buiten beschouwing gelaten;
- h. ten hoogste één examenonderdeel is beoordeeld met het cijfer 6;
- i. het eindcijfer voor de afsluitende onderwijseenheid (MSc. thesis) bedraagt minimaal een 8.
- j. De tweejarige masteropleiding is afgerond binnen 30 maanden.

MSc TEL

The grade Cum Laude can be mentioned on the Master's certificate on the following conditions:

1. The average grade for all parts of the study programme mentioned on the List of Marks that accompanies the Master's certificate has to be at least a mark 8.0;
2. Those parts of the study programme that were granted exemption or that were not marked with a number are not considered for determination of the average grade
3. For one course maximum (excluding the Master's thesis) a mark of 6.0 will be accepted;
4. The Master's thesis (final project) is marked with at least 8.0
5. The study programme is finished within 30 months.

Bijlage 4.2: inzet studentassistenten ter ondersteuning van beoordelen van toetsen

1. In sommige situaties is het toegestaan om studentassistenten in te zetten ter ondersteuning van de beoordeling van toetsen. Het gaat dan om met name toetsen in de bachelor waar de opgaven van grote hoeveelheden studenten moeten worden beoordeeld.
2. Er moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan:
  - de assistent beheerst het betreffende vak zelf op minimaal een niveau van een 8, naar oordeel van de examinator,
  - de examinator stelt een detailnormering op,
  - de examinator bekijkt vooraf een aantal werkstukken zelf en bespreekt deze met de assistent,
  - de cijfers 5 en 6 worden allemaal nog eens bekeken door de examinator,
  - de examinator neemt na afloop een kleine steekproef om het correctiewerk te controleren,
  - de studentassistent krijgt een kamer toegewezen waar het correctiewerk uitgevoerd kan worden en neemt de tentamens niet mee naar huis.
3. Eindwerkstukken zijn uitgesloten
4. De examencommissie moet altijd op de hoogte worden gesteld